

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaților

Senatul

LEGE privind parteneriatul civil

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1

(1) Prezenta lege reglementează cadrul legal al parteneriatului civil.

(2) Parteneriatul civil reprezintă asocierea dintre două persoane fizice în scopul organizării și protejării vieții lor comune ca viață de familie.

(3) Parteneriatul civil se încheie în condițiile prezentei legi.

Art. 2

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) *parteneriat civil* este uniunea dintre două persoane de sex diferit sau de același sex în scopul organizării vieții lor comune ca viață de familie prin declararea în fața notarului și înregistrarea la Registrul de stare civilă;
- b) *certificatul de parteneriat civil* este extrasul din Registrul de stare civilă, care atestă încheierea actului de stare civilă sub forma parteneriatului civil;
- c) *partenerul* este una dintre cele două persoane fizice care constituie parteneriat civil ;
- d) *partenerul supraviețuitor* este partenerul care rămâne în viață în urma decesului celuilalt partener, în condițiile în care parteneriatul civil nu încetase înaintea decesului.

CAPITOLUL II Încheierea parteneriatului civil

Art. 3

(1) Parteneriatul civil poate fi încheiat cu îndeplinirea următoarelor condiții:

- a) partenerii au împlinit vârsta de 18 ani;
- b) cel puțin unul dintre parteneri este cetățean român sau este cetățean străin sau apatrid cu reședința în România de cel puțin 1 an;
- c) nici unul dintre parteneri nu este căsătorit sau înregistrat ca partener civil.

(2) Parteneriatul civil nu se poate încheia:

- a) de către un minor;
- b) între rudele în linie dreaptă, precum și cele în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv; în cazul persoanei adoptate, impedimentul se aplică atât între persoanele care au devenit rude prin adopție, cât și între cei a căror rudenie firească a încetat prin efectul adopției aplicându-se prevederile art. 274 alin. (3) din Codul civil;
- c) de către persoanele lipsite de capacitate de exercitiu.

Art. 4

(1) Parteneriatul civil se încheie valabil în baza consimțământului personal și liber exprimat al viitorilor parteneri, printr-o declarație încheiată în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute, în fața unui notar public. Declarația de parteneriat civil nu poate fi dată prin mandatar.

(2) Alături de consimțământul viitorilor parteneri, în declarația de parteneriat civil, aceștia vor declara pe propria răspundere, în mod obligatoriu, următoarele:

- a) că nu există niciun impediment legal la încheierea parteneriatului civil,
- b) că și-au comunicat reciproc starea sănătății;
- c) că nu există în vigoare nicio căsătorie și niciun parteneriat civil din care sa fie parte;

Art. 5.

(1) După verificarea îndeplinirii cerințelor legale, notarul public va proceda la autentificarea declarației de parteneriat civil sau va întocmi o Încheiere de respingere, după caz.

(2) Câte un duplicat al declarației de parteneriat civil se va transmite pentru înregistrare, în ziua întocmirii actului sau cel târziu a doua zi, de către notarul public instrumentator, pe cheltuiala părților, în:

- a) Registrul Național Notarial de Evidență a Parteneriatelor Civile (RNNEPC).
- b) Registrul Național Notarial al Regimurilor Matrimoniale, în cazul în care declarația de parteneriat civil va cuprinde opțiunea partenerilor pentru Regimul comunității convenționale sau pentru Regimul separației de bunuri.
- c) Registrul Național Notarial de Evidență a Liberalităților, în cazul în care declarația de parteneriat civil nu va cuprinde opțiunea partenerilor de a renunța în mod expres la vocația succesorală reciprocă.
- d) Serviciului de stare civilă de la primăria în a cărei rază teritorială domiciliază sau își au reședința viitorii parteneri, pentru a fi înregistrat în registrele de stare civilă și pentru eliberarea Certificatului de Parteneriat civil.

(3) Eliberarea Certificatului de parteneriat civil se face de Serviciul de stare civilă la cererea notarului public instrumentator, în termen de maximum 2 zile de la depunerea parteneriat civil de către notarul public.

(4) Notarul public va elibera partenerilor duplicatele declarației de parteneriat civil doar împreună cu Certificatul de Parteneriat civil eliberat de Serviciul de stare civilă.

Art. 6.

(1) Parteneriatul civil este considerat încheiat din momentul eliberării Certificatului de parteneriat civil de către Starea civilă.

(2) Încheierea parteneriatului civil schimbă starea civilă a persoanei în „persoană în parteneriat civil”.

(3) Proba parteneriatului civil se realizează prin Certificatul de parteneriat civil.

(4) Partenerii vor putea încheia oricând acte adiționale la declarația de parteneriat civil. Notarul public instrumentator va avea obligația de a transmite câte un duplicat al Actului adițional către registrele prevăzute la Art. 5 alin.2, dacă este cazul, în ziua autentificării sau cel târziu a doua zi.

(5) Încheierea de respingere întocmită de notarului public poate fi contestată la instanța de judecată, potrivit legii.

CAPITOLUL III

Nulitatea parteneriatului civil

Art. 7

(1) Este lovit de nulitate absolută parteneriatul civil încheiat cu încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 3 și art. 4.

(2) Parteneriatul încheiat în alt scop decât cel al organizării vieții comune ca viață de familie este lovit de nulitate absolută.

(3) Cu toate acestea, nulitatea parteneriatului se acoperă dacă sunt îndeplinite condițiile din art. 295(2) Cod Civil.

(4) Orice persoană interesată poate introduce acțiunea în constatarea nulității absolute a parteneriatului civil. Cu toate acestea, procurorul nu poate introduce acțiunea după încetarea sau desfacerea parteneriatului civil, cu excepția cazului în care ar acționa pentru apărarea drepturilor minorilor sau a persoanelor puse sub interdicție.

(5) Parteneriatul poate fi anulat la cererea partenerului al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, prin dol sau prin violență în condițiile art. 298-299, 301-302 din Codul Civil.

CAPITOLUL IV

Drepturi și obligații

Art. 8

(1) Partenerii au dreptul la protecția vieții private și a vieții de familie și își datorează respect, sprijin material și moral reciproc.

(2) Partenerii au drepturi și obligații egale în cadrul parteneriatului civil și hotărăsc în comun în tot ceea ce privește parteneriatul civil.

Art. 9

Fiecare partener își păstrează numele avut înaintea încheierii parteneriatului civil.

Art. 10

(1) La încheierea parteneriatului civil, partenerii aleg, obligatoriu, între regimul separației de bunuri, al comunității legale sau al comunității convenționale.

(2) Regimul care guvernează relațiile patrimoniale dintre parteneri poate fi modificat oricând pe parcursul parteneriatului.

(3) Cu excepția derogărilor prevăzute de prezenta lege se aplică restul prevederilor din Cartea a II-a, Titlul II, Capitolul VI din Legea 287/2009 – Codul civil, în materia drepturilor și obligațiilor patrimoniale ale partenerilor.

Art. 11

(1) În materia moștenirii, partenerul supraviețuitor este asimilat soțului supraviețuitor, cu excepția cazului în care partenerii renunță, în mod expres, în cadrul declarației de parteneriat civil, la vocația succesorală reciprocă.

(2) În materia pensiei de urmaș și a altor drepturi de asigurări sociale, partenerul supraviețuitor este asimilat soțului supraviețuitor.

Art. 12

(1) Partenerii sunt asimilați soților în materia: asistenței sociale, asigurărilor sociale, asigurărilor de sănătate, drepturilor pacientului, accesului la servicii, impozitelor și taxelor, prevenirea și combaterea violenței domestice și a altor fapte de natură penală sau contravențională săvârșite asupra unui membru de familie.

Art. 13

(1) Partenerul aflat în întreținerea partenerului asigurat beneficiază de asigurare medicală în sistemul public de sănătate, fără plata contribuției, obținând calitatea de co-asigurat.

(2) În cazul spitalizării sau decesului unuia dintre parteneri, celălalt partener este considerat aparținător și membru de familie.

Art. 14

(1) Până la încetarea sau desfacerea parteneriatului civil în condițiile prevăzute de art. 21, partenerii își datorează reciproc întreținere înaintea celorlalți obligați.

(2) Partenerul are dreptul la întreținere, dacă se află în nevoie din pricina unei incapacități de muncă survenite înainte de încheierea parteneriatului civil ori în timpul acestuia; el are drept la întreținere și atunci când incapacitatea se ivește în decurs de un an de la data încetării sau desfacerii parteneriatului civil, însă numai dacă incapacitatea se datorează unei împrejurări în legătură cu parteneriatul civil.

(3) Întreținerea datorată potrivit dispozițiilor alin.(2) poate fi stabilită până la o treime din venitul net din muncă al partenerului obligat la plata ei, potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează să plătească. Această întreținere, împreună cu întreținerea datorată copiilor, nu va putea depăși jumătate din venitul net din muncă al partenerului obligat la plată.

(4) În toate cazurile, dreptul la întreținere încetează prin încheierea unui alt parteneriat civil ori prin căsătoria partenerului îndreptățit să o primească.

(5) Dispozițiile prezentului articol se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 287/2009 privind codul civil.

Art. 15

(1) Partenerii sunt asimilați soților în relațiile care au loc în justiție, în orice materie.

(2) Partenerii sunt asimilați soților în stabilirea incompatibilităților la numirea în anumite funcții și în materia conflictului de interese.

Art. 16

(1) Partenerul beneficiază de 3 zile de concediu cu plată în caz de deces sau boală gravă a celuilalt partener.

(2) Angajatorul este obligat să țină cont în stabilirea concediilor dacă cei doi parteneri lucrează în același loc.

(3) Partenerii pot beneficia de maxim 5 zile de concediu cu plată în urma încheierii parteneriatului civil.

Art. 17

(1) În cadrul parteneriatului civil între persoane de sex diferit:

- a) partenerii nu sunt asimilați soților în ceea ce privește stabilirea filiației firești față de copii. Paternitatea copiilor născuți sau concepuți în timpul parteneriatului se stabilește potrivit dispozițiilor din materia filiației paterne din afara căsătoriei respectiv art. 408 alin. 3, art. 415 alin. (2) și (3), 416, 418-420, 424-428 din Codul civil
 - b) partenerul are obligația de a asigura protecția și bunăstarea copiilor celuilalt partener care locuiesc și sunt îngrijiți și educați împreună de cei doi parteneri;
 - c) în scopul îndeplinirii obligației de la alineatul (d), partenerul care este părintele biologic al copilului poate notifica serviciul public de asistență socială de la domiciliu cu privire la numele partenerului care se ocupă de întreținerea copilului;
 - d) partenerul de sex diferit desemnat ca persoană care se ocupă de întreținerea copilului are dreptul de a reprezenta copilul în relațiile cu instituțiile educaționale, medicale și sociale, în lipsa părintelui biologic;
- (2) Partenerul de sex diferit care a participat direct și nemijlocit, pentru o perioadă neîntreruptă de cel puțin 5 ani în cadrul parteneriatului civil, la creșterea și îngrijirea copilului/copiilor, firești sau adoptați ai celuilalt partener care exercită sau a exercitat singur drepturile părintești, poate adopta în condiții similare celor aplicabile adopției copilului/copiilor de către soțul părintelui firesc sau adoptiv.

Art. 18

Partenerii din parteneriatul civil între persoane de același sex nu pot adopta.

Art. 19

- (1) În cazul procesului de obținere a cetățeniei române, cei doi parteneri sunt asimilați soților, beneficiind de prevederile art.8 din Legea cetățeniei române nr.21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- (2) Cei doi parteneri au dreptul la libera circulație și ședere, precum și dreptul de ședere permanentă pe teritoriul României conform dreptului Uniunii Europene, respectiv prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 260/2005, modificată de Ordonanța nr. 30 din 19 iulie 2006.

Art. 20

Oricare dintre cei doi parteneri are dreptul de a continua contractul de închiriere a locuinței în cazul părăsirii definitive a domiciliului de către titularul contractului de închiriere sau al decesului acestuia.

CAPITOLUL V

Încetarea și desfacerea parteneriatului civil

Art. 21

- (1) Parteneriatul civil încetează în prin decesul sau declararea judecătorească a morții unuia dintre parteneri;
- (2) Parteneriatul civil se desface în următoarele condiții:
 - a) prin acordul comun al celor doi parteneri manifestat printr-un Act de încetare a parteneriatului civil încheiat în formă autentică;
 - b) prin comunicarea Deciziei unilaterale a unuia dintre parteneri de încetare a parteneriatului civil întocmită în formă autentică;
- (3) În cazurile de la alineatul 2 lit. a) și b), notarul va încheia un certificat de desfacere a parteneriatului civil, după comunicarea încheierii de desfacere a parteneriatului civil către Registrul Național de Evidență a Parteneriatelor Civile (RNNEPC).
- (4) Notarul va solicita prin intermediul administratorului RNNEPC numărul de certificat de desfacere a parteneriatului civil de la Registrul Unic al Certificatelor de Parteneriate Civile ținut de către Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.
- (5) Odată cu eliberarea Certificatului de Desfacere a Parteneriatului Civil, notarului public îi revine obligația comunicării, cu confirmare de primire, a câte unui exemplar original al acestuia la primăria localității unde s-a înregistrat parteneriatul civil, în vederea înscrierii în Registrul de Stare Civilă.
- (6) Data desfacerii parteneriatului civil este data emiterii de către notar a Certificatului de desfacere a parteneriatului civil.
- (7) La desfacerea parteneriatului civil, situația bunurilor comune se stabilește de comun acord între parteneri.
- (8) În caz de dezacord, partenerii pot sesiza instanțele de judecată în ceea ce privește consecințele patrimoniale ale desfacerii parteneriatului civil.
- (9) La desfacerea parteneriatului civil dintre două persoane de sex diferit, cei doi parteneri vor decide de comun acord situația copiilor lor comuni, născuți în cadrul parteneriatului sau în-afara acestuia, prin încheierea unei convenții cu privire la situația copilului lor minor în ce privește exercitarea în comun a autorității parintesti, locuința minorului, programul de păstrare a legăturilor personale cu părintele de care este despartit, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare, asemeni celei prevăzute de art. 375 din Codul civil în cazul divorțului.
- (10) În cazul intenției ambilor parteneri de a se căsători unul cu celălalt, aceștia vor face demersurile de la alineatul 2 lit. a pentru încetarea mai întâi a parteneriatului civil dintre ei.

Art. 22

Toate măsurile date prin prezenta lege în competența instanței judecătorești, toate litigiile privind aplicarea dispozițiilor prezentei legi sunt de competența instanței de tutelă. Dispozițiile art. 107 din Codul civil sunt aplicabile în mod corespunzător.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 23

Dispozițiile prezentei legi se completează cu dispozițiile Codului civil.

Art. 24

(1) Cuplurile care au încheiat parteneriate civile în mod legal pe teritoriul altor state beneficiază de recunoașterea statutului lor pe teritoriul României și de aceleași drepturi și obligații ca și cuplurile care au încheiat un parteneriat civil în România.

(2) Căsătoriile între persoanele de același sex legal încheiate pe teritoriul altor state beneficiază de totalitatea drepturilor și obligațiilor pe care le au cuplurile de același sex care au încheiat un parteneriat civil în România.

Art. 25

(1) În termen de 30 de zile de la adoptarea prezentei legi Ministerul Afacerilor Interne va adopta Regulamentul privind organizarea Registrului de stare civilă în vederea reglementării înregistrării parteneriatelor civile.

(2) În termen de 30 de zile de la adoptarea prezentei legi Uniunea Notarilor Publici va adopta măsurile necesare aplicării legii.

(3) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 26

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, alineatul (3) al articolului 277 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.505 din 15 iulie 2011, cu modificările ulterioare, se abrogă.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, articolul 273 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.505 din 15 iulie 2011, se completează astfel:

"Este interzisă încheierea unei căsătorii de către persoana a cărei stare civilă este „persoană în parteneriat civil”."